

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного та фінансового права

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету О.С.Яра
«19» травня 2022 р.

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри адміністративного та фінансового права
Протокол № 7 від «04» травня 2022 р.
Завідувач кафедри В.І. Курило

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП Право
Л.О.Панькова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Судові та правоохоронні органи»

спеціальність «Бакалавр»

освітня програма «Право»

Факультет юридичний

Розробники: к.ю.н., доцент Улютіна Олена Анатоліївна

Київ – 2022 р.

Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь			
Освітній ступінь	Бакалавр		
Спеціальність	081- Право		
Освітня програма	Право		
Характеристика навчальної дисципліни			
Вид	Обов'язкова		
Загальна кількість годин	120		
Кількість кредитів ECTS	4		
Кількість змістових модулів	3		
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-		
Форма контролю	Екзамен		
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання			
	ДФН	ЗФН	ІІ вища
Рік підготовки (курс)	1	1	1
Семестр	1	1	1
Лекційні заняття	30 год.	6 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	4 год.	4 год.
Лабораторні заняття	-	-	-
Самостійна робота	60 год.	110 год.	110 год.
Індивідуальні завдання	-	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	-	-

Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Актуальність навчальної дисципліни обумовлюється необхідністю знань про основи побудови судових та правоохоронних органів України, а саме: організаційно-правові засади діяльності, поняття, структура, завдання та система цих органів, їх діяльність по зміцненню законності в державі, забезпеченні правопорядку та контролю за справлянням податків в Україні.

Головна **мета** вивчення курсу " Судові та правоохоронні органи України" - надати студентам знання про правові норми діяльності судових та правоохоронних органів України, без оволодіння якими неможливе якісне засвоєння матеріалу наступних юридичних дисциплін. Опанування цими знаннями дозволить глибше з'ясувати специфіку діяльності указаних органів під час вивчення цивільного, кримінального, господарського й адміністративного процесів.

До основних понять, які вивчаються у запропонованій дисципліні, значна увага приділяється наступним: судова влада, правосуддя, судочинство, судова ланка, судова система, Конституційний суд України, органи досудового розслідування, правопорядок, правоохоронна діяльність, адвокатура, нотаріат тощо.

Завдання дисципліни: надати студентам систему теоретичних знань та сформувати практичні навички щодо правильного застосування законодавства про судові та правоохоронні органи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- функції, завдання, структуру та систему судових та правоохоронних органів України;
- вимоги до осіб, які забезпечують діяльність судових та правоохоронних органів України; нормативно-правові акти, які регламентують діяльність судових та правоохоронних органів України;
- правове забезпечення охорони правопорядку та боротьби зі злочинністю;
- практику застосування судовими та правоохоронними органами правових норм та ін.
- законодавство, яке регулює побудову та правовий статус органів, які здійснюють судову владу, а також інших правоохоронних органів

уміти:

- тлумачити положення статей законодавства про судові та правоохоронні органи, роз'яснення Конституційного Суду України;
- визначати повноваження судових та правоохоронних органів щодо розмежування компетенції по практиці застосування законодавства.
- характеризувати сутність судової влади, її ознаки, принципи, межі та методи реалізації;
- характеризувати сутність правоохоронної діяльності, систему та структуру правоохоронних органів, шляхи удосконалення їх роботи;
- тлумачити чинне законодавство про судоустрій, про порядок створення і функціонування правоохоронних органів.

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК9. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

- СК1. Знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
- СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
- СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів.
- СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (ПРН):

Соціальногуманітарна ерудованість:

- ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.
- ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.
- ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
- ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

Дослідницькі навички

- ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

Комунікація

- ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.
- ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.
- ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
- ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

Професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій

- ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

Праворозуміння

- ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

Правозастосування

- ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Судоустрій

Тема 1. Предмет, система та значення курсу "Судові та правоохоронні органи України"

Предмет і система курсу "Судові та правоохоронні органи України". Поняття правоохоронного органу. Правоохоронна діяльність, її основні ознаки та напрямки діяльності. Законодавчі джерела курсу, їх класифікація. Значення курсу "Судові та правоохоронні органи України". Основні поняття курсу "Судові та правоохоронні органи України", а також предмет і система курсу. Історичне становлення курсу "Судові та правоохоронні органи України". Поняття судової діяльності. Види правоохоронних органів та їх повноваження. Координація правоохоронної діяльності. Значення курсу "Судові та правоохоронні органи України" для вивчення інших юридичних дисциплін і формування спеціаліста-податківця.

Тема 2. Судова влада України

Судова влада в Україні та судова система, компетенція судів та їх основні завдання. Поняття правосуддя і його відмінні ознаки. Суд як орган правосуддя. Принципи правосуддя, їх юридичне значення. Поняття судової влади та судової системи України. Поняття правоохоронної діяльності та її основні ознаки. Класифікація законодавчих джерел курсу. Ознаки правосуддя та його визначення.

Тема 3. Судова система в Україні

Поняття судочинства. Форми правосуддя. Види правосуддя. Суди загальної юрисдикції. Місцеві суди. Апеляційні суди. Верховний суд. Вищі спеціалізовані суди.

Тема 4. Конституційний Суд України

Завдання, принципи діяльності та місце Конституційного Суду в судовій системі України. Склад, порядок формування Конституційного суду України. Вимоги, що ставляться до кандидатів у судді Конституційного Суду України. Форми звернення та суб'єкти, які мають право звертатися до Конституційного Суду України. Рішення і висновки Конституційного Суду України, їх значення.

Змістовний модуль 2. Статус суддів

Тема 5. Правовий статус суддів

Поняття правового статусу суддів. Загальні вимоги, які ставляться до суддів в Україні. Обов'язки суддів. Призначення та обрання суддів в Україні. Гарантії незалежності та недоторканості суддів. Завдання, склад та повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Завдання, склад та повноваження Вищої Ради правосуддя. Підстави та порядок притягнення суддів до юридичної відповідальності

Тема 6. Вища кваліфікаційна комісія суддів України

Порядок обрання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Регламент Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Тема 7. Вища рада правосуддя

Порядок формування Вищої ради правосуддя. Повноваження Вищої ради правосуддя. Склад Вищої ради правосуддя.

Тема 8. Суддівське самоврядування

Поняття суддівського самоврядування. Повноваження суддівського самоврядування. Завдання суддівського самоврядування.

Змістовний модуль 3. Правоохоронні органи. Органи, уповноваженні на запобігання та протидію корупції.

Тема 9. Система органів внутрішніх справ України

Місце органів внутрішніх справ в системі правоохоронних органів. Поняття, завдання, основні напрямки діяльності та система органів внутрішніх справ. Структура і компетенція Міністерства внутрішніх справ України. Призначення Міністра внутрішніх справ та його повноваження.

Тема 10. Органи Служби Безпеки України

Поняття органів Служби безпеки України: основні завдання та повноваження. Структура Центрального управління Служби безпеки України і його компетенція. Регіональні органи та орган військової контррозвідки Служби безпеки України. Поняття оперативно-розшукової діяльності, її завдання та органи, на які вона покладена. Кадри Служби безпеки України. Правові гарантії осіб, які беруть участь у забезпеченні державної безпеки. Права та обов'язки підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність. Контроль та нагляд за діяльністю Служби безпеки України. Розвідки світу.

Тема 11. Національне антикорупційне бюро України. Державне бюро розслідувань.

Національне антикорупційне бюро України, як державний правоохоронний орган, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових злочинів. Завдання Національного антикорупційного бюро. Застосування заходів впливу, обов'язки Національного антикорупційного бюро. Структура Національного антикорупційного бюро.

Завдання Державного бюро розслідувань. Принципи діяльності Державного бюро розслідувань. Повноваження Державного бюро розслідувань.

Тема 12. Система і структура органів прокуратури.

Місце прокуратури в системі органів державної влади. Характеристика принципів організації і діяльності прокуратури. Функції прокуратури. Система органів прокуратури. Генеральний прокурор та його повноваження. Кадри органів прокуратури. Поняття прокуратури, її завдання та основні напрямки діяльності. Характеристика принципів організації та діяльності прокуратури. Система органів прокуратури. Генеральна прокуратура України, її склад та компетенція. Склад і повноваження регіональних і місцевих органів прокуратури. Функції прокуратури, їх характеристика. Нагляд за діяльністю податкової міліції. Форми і акти реагування прокурора на порушення законності. Класні чини працівників прокуратури та порядок

Змістовний модуль 4. Правозахисні органи України

Тема 13 Адвокатура та адвокатська діяльність в Україні

Поняття, завдання та принципи організації і діяльності адвокатури України. Адвокат. Правове положення адвоката в Україні. Правила адвокатської етики. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури. Дисциплінарна відповідальність адвоката. Вирішення задач.

Тема 14. Міністерство юстиції України

Система органів та установ юстиції в Україні. Міністерство юстиції України як центральний апарат в системі органів юстиції. Структура та завдання державної виконавчої служби. Поняття нотаріату. Нотаріус його права та обов'язки. Система органів та установ юстиції в Україні. Міністерство юстиції України як центральний апарат в системі органів юстиції. Структура та завдання державної виконавчої служби. Поняття нотаріату. Нотаріус його права та обов'язки. Порядок проведення виконавчих дій.

Тема 15. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

Загальна характеристика інституту Уповноваженого ВРУ з прав людини. Історичний аспект розвитку інституту омбудсмана. Порядок призначення на посаду та звільнення з посади. Компетенція Уповноваженого ВРУ з прав людини. Організація роботи Уповноваженого ВРУ з прав людини.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі				усього		у тому числі					
			л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовний модуль 1. Судоустрій														
Тема 1. Предмет, система та значення курсу "Судові та правоохоронні органи України"	1	9	2	2			5						5	
Тема 2. Судова влада України	2	7	2	2			3		2	2			3	
Тема 3. Судова система в Україні	3	6	2	2			2						2	
Тема 4. Конституційний Суд України	4	9	2	2			5						5	
Разом за змістовним модулем 1		31	8	8			15		2	2			15	
Змістовний модуль 2. Статус суддів														
Тема 5. Правовий статус суддів	5	9	2	2			5						5	
Тема 6. Вища кваліфікаційна комісія суддів України	6	7	2	2			3						3	
Тема 7. Вища рада правосуддя	7	6	2	2			2		2				2	
Тема 8. Суддівське самоврядування	8	9	2	2			5						5	
Разом за змістовним модулем 2		31	8	8			15		2				15	
Змістовний модуль 3. Правоохоронні органи. Органи, уповноваженні на запобігання та протидію корупції.														
Тема 9. Система органів внутрішніх справ України	9	9	2	2			5						5	
Тема 10. Органи Служби Безпеки України	10	7	2	2			3		2	2			3	
Тема 11. Національне антикорупційне бюро України. Державне бюро розслідувань	11	6	2	2			2						2	
Тема 12. Система і структура органів прокуратури.	12	9	2	2			5						5	
Разом за змістовним модулем 3.		31	8	8			15		2	2			15	
Змістовний модуль 4. Правозахисні органи України														
Тема 13. Адвокатура та адвокатська діяльність в Україні	13	9	2	2			5						5	
Тема 14. Міністерство юстиції України	14	9	2	2			5						5	
Тема 15. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини	15	9	2	2			5						5	
Разом за змістовним модулем 4.		27	6	6			15						15	
Загальна кількість годин		120	30	30			60		6	4			60	

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, система та значення курсу "Судові та правоохоронні органи України"	2
2	Судова влада України	2
3	Судова система в Україні	2
4	Конституційний Суд України	2
5	Правовий статус суддів	2
6	Вища кваліфікаційна комісія суддів України	2
7	Вища рада <u>правосуддя</u>	2
8	Суддівське самоврядування	2
9	Система органів внутрішніх справ України	2
10	Органи Служби Безпеки України	2
11	Національне антикорупційне бюро України. Державне бюро розслідувань	2
12	Система і структура органів прокуратури.	2
13	Адвокатура та адвокатська діяльність в Україні	2
14	Міністерство юстиції України	2
15	Уповноважений Верховної Ради України з прав людини	2

Методи навчання.

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на: - формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю; - забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру); - а також методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів. Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття.

Форми контролю.

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці. Контроль за засвоєнням дисципліни проводиться постійно і поділяється на три види вхідний, поточний, підсумковий.

Вхідний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрою і здійснюються шляхом усного опитування студентів, проведення контрольних робіт, виконання завдань та вирішення задач із практичних проблем.

Поточний контроль здійснюється шляхом проведення модуля (модульний контроль).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання шляхом проведення іспиту.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R_{дис}** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R_{нр}** (до 70 балів): **R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}**.

Методичне забезпечення.

1. Методичні матеріали до виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни "Судові та правоохоронні органи", 2020 р.
2. Методичні матеріали до виконання семінарських завдань з навчальної дисципліни "Судові та правоохоронні органи", 2020 р.
3. Методичні матеріали для підготовки до лекційних занять з навчальної дисципліни "Судові та правоохоронні органи", 2020 р.

Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Бантишев О.Ф. Судові та правоохоронні органи України. – К., 2010. – 223 с.
2. Бидюк Н.О., Васильєва А.С. Іванов В.В., Ільєва Н.В. Судові та правоохоронні органи України. – Одисей, 2011. – 320 с.
3. Біленчук П.Д. Котюк І.І. Гель А.П. Семаков Г.С, Ахтирська Н.М, Круль С.М. Судові та правоохоронні органи України.- К.: Атіка, 2011 – 328 с.
4. Жуковский А. Г. Судостроительство Украины: история, теория и практика : учеб. пособие / А. Г. Жуковский. – Харьков : Бурун Книга, 2010. – 464 с.
5. Молдован В.В. Судостроїть України : навч. посібник. – К.:Алерта, 2011 – 284 с.
6. Молдован В.В. Судостроїть України : навч. посібник. [схеми]. – К.:Алерта, 2012 – 280 с.
7. Нор В.Т., Анікіна Н.П., Бобченко Н.Р. Судові та правоохоронні органи України: підруч. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.Т. Нора.- К.: Ін Юре.- 2010.
8. Організація роботи суду : навч. посіб. / Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого" ; за заг. ред. І. Є. Марочкіна. – Х. : Право, 2012. – 256 с.
9. Організація судових та правоохоронних органів : підручник / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого ; за ред. І. Є. Марочкіна. – Х. : Право, 2013. – 448 с.
10. Організація судових та правоохоронних органів: нормативні акти / упоряд. А. В. Лапкін. – Х. : Право, 2012. – 390 с.

ДОДАТКОВА

1. Конституція України [Текст]: зі змінами та доповненнями : [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р.] //Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. [Електронний ресурс].

3. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 р. // Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. ст.545.
4. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 р. - № 1798- VIII
5. Про доступ до судових рішень : Закон України від 22.12.2005 р., № 3262- IV // Відомості Верховної Ради України. 2006. № 15. Ст. 585.
6. Про Службу безпеки України: Закон України від 28.12.2015 року // № 2229-12
7. Про Національну поліцію України : Закон України від 02.07.2015 року. - № 580-VIII. - № 1697-18
8. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700- VII // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.
9. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 р.
10. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р.
11. Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 № 661-IV (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 27. Ст. 208.
12. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 р., № 876-VII // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 17. Ст. 594.

ІНТЕРНЕТ-ДЖЕРЕЛА

1. Шай Р. Я. Роль та значення координації в управлінні правоохоронними органами правової держави [Електронний ресурс] / Р. Я. Шай // Митна справа. - 2013. - № 6(2.1). - С. 27-33. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ms_2013_6\(2](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ms_2013_6(2)
2. Крижановський В. Я. Судова влада в механізмі захисту прав громадян України [Електронний ресурс] / В. Я. Крижановський // Актуальні проблеми держави і права. - 2011. - Вип. 62. - С. 643-650. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2011_62_88
3. Сердюк В. В. Судова влада та її місце в теорії поділу влади [Електронний ресурс] / В. В. Сердюк // Вісник Академії адвокатури України. - 2006. - Вип. 5. - С. 38-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vaau_2006_5_4
4. Калаянова Л. В. Судова влада та її повноваження щодо захисту прав моряків [Електронний ресурс] / Л. В. Калаянова, П. М. Білий // Митна справа. - 2013. - № 6. - С. 149-157. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ms_2013_6_21
5. Бондар В. О. Правосуддя, судова влада в Україні [Електронний ресурс] / В. О. Бондар // Педагогічний пошук. - 2014. - № 3. - С. 56–58. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp_2014_3_15